

Sylwia Kotecka

Moc dowodowa danych udostępnianych na odległość przez centralną informację Krajowego Rejestru Sądowego

Kwartalnik Prawa Publicznego 12/2, 99-109

2012

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sylwia Kotecka*

MOC DOWODOWA DANYCH UDOSTĘPNIANYCH NA ODLEGŁOŚĆ PRZEZ CENTRALNĄ INFORMACJĘ KRAJOWEGO REJESTRU SĄDOWEGO

1. Wprowadzenie

Rejestry publiczne są zwykle postrzegane jako przykłady instytucji prawnych, które zmniejszają koszty transakcji. Ułatwiają pozyskanie informacji o kontrahencie i przedmiocie wymiany, a ze względu na fakt, że są legitymowane przez władzę państwową, zmniejszają ryzyko, iż dane uzyskane przez uczestnika obrotu prawnego są nieprawdziwe lub nierzetelne¹.

Ustawą z 20.8.1997 r.², która weszła w życie 1.1.2001 r., został utworzony Krajowy Rejestr Sądowy. Jest on ogólnopolskim, powszechnym, jednolitym, prawem wymaganym i regulowanym systemem rejestrowania i identyfikacji podmiotów prowadzących działalność gospodarczą lub inną działalność ważną dla obrotu gospodarczego i prawnego, na rzecz którego działają sądy, organy administracji i zabezpieczające ich pracę urzędy. Ten wielofunk-

* Dr Sylwia Kotecka – Adiunkt, Centrum Badań Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej (CBKE), Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii, Uniwersytet Wrocławski; stypendystka projektu Uniwersytetu Wrocławskiego „Rozwój potencjału i oferty edukacyjnej Uniwersytetu Wrocławskiego szansą zwiększenia konkurencyjności Uczelni” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

¹ Zob. T. Stawecki, *Sędziowie w procesie reformowania prawa [w:] Analiza ekonomiczna w zastosowaniach prawniczych*, red. J. Stelmach, M. Soniewicka, Warszawa 2007, s. 173.

² Ustawa z 20.8.1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, t.j.: Dz.U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1186 ze zm.

cyjny system sądowo-administracyjny jest instytucją ewidencyjno-selekcyjną służącą do realizowania działań o charakterze materialno-technicznym i wykonywania czynności prawnych niezbędnych do kreowania osobowości prawnej oraz połączonego z nią statusu przedsiębiorcy po stronie podmiotów statusem tym objętych. Jest instytucją dającą gwarancję bezpieczeństwa obrotu gospodarczo-prawnego i umożliwiającą identyfikację oraz ocenę kondycji ekonomiczno-prawnej przedsiębiorców³.

Krajowy Rejestr Sądowy jest prowadzony w systemie informatycznym przez sądy rejestrowe. Składa się on z trzech odrębnych rejestrów: rejestru przedsiębiorców, rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji, publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz rejestru dłużników niewypłacalnych. System informatyczny poszczególnych sądów rejestrowych zintegrowany jest w jednolity system ogólnokrajowy zapewniający wgląd do zawartości rejestru, akt rejestrowych⁴ i elektronicznego katalogu dokumentów spółek poprzez Centralną Informację.

Centralna Informacja Krajowego Rejestru Sądowego w postaci Centrali i oddziałów przy sądach rejestrowych jest komórką organizacyjną Ministerstwa Sprawiedliwości (a zatem organu administracji rządowej). Zadaniem Centralnej Informacji jest prowadzenie zbioru informacji rejestru oraz elektronicznego katalogu dokumentów spółek, udzielanie informacji z rejestru oraz przechowywanie i udostępnianie kopii dokumentów z katalogu, a także utworzenie i eksploatacja połączeń rejestru i katalogu w systemie informatycznym. Centralna Informacja służy zatem większemu urzeczywistnieniu zasady jawności formalnej Krajowego Rejestru Sądowego.

2. Moc dowodowa informacji wydawanych przez Centralną Informację KRS w postaci elektronicznej

Centralna Informacja wydaje – w postaci papierowej bądź elektronicznej – odpisy, wyciągi i zaświadczenia oraz udziela informacji z reje-

³ Zob. R. Sowiński, *Rejestry i ewidencje działalności gospodarczej i przedsiębiorców*, Wrocław 2007, s. 67.

⁴ Zgodnie z § 153 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 23.2.2007 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych, Dz.U. Nr 38, poz. 249 ze zm., akta rejestrowe obejmują wszystkie dokumenty i pisma przyjęte do tych akt oraz inne dokumenty dotyczące podmiotu wpisanego do rejestru, a w przypadku rejestru dłużników niewypłacalnych wchodzącego w skład KRS – dokumenty dotyczące każdej pozycji tego rejestru.

stru. Kolejne zadanie Centralnej Informacji polega na wydawaniu z katalogu, drogą elektroniczną, kopii dokumentów, które są poświadczane za zgodność z dokumentami znajdującymi się w aktach rejestrowych podmiotu⁵.

Do 31.12.2011 r. przepis art. 4 ust. 3 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym przyznawał moc dokumentów urzędowych odpisom, wyciągom, zaświadczeniom i informacjom wydawanym przez Centralną Informację w jedynej postaci papierowej. Paragraf 6 nieobowiązującego już rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 20.12.2006 r. w sprawie warunków organizacyjno-technicznych dotyczących formy wniosków i dokumentów oraz ich składania do sądów rejestrowych i Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego drogą elektroniczną, a także orzeczeń, odpisów, wyciągów, zaświadczeń, informacji i kopii dokumentów doręczanych wnioskodawcom drogą elektroniczną przez sądy rejestrowe i Centralną Informację⁶ stanowił, że odpisy, wyciągi, zaświadczenia i informacje z rejestru oraz orzeczenia są doręczane drogą elektroniczną w formacie pdf i opatrzone podpisem elektronicznym uprawnionego pracownika Centralnej Informacji KRS bądź sądu rejestrowego. W rozporządzeniu nie było mowy o weryfikacji tego podpisu elektronicznego za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu, zatem do takich dokumentów wydawanych przez Centralną Informację KRS bądź sąd rejestrowy nie można było zastosować przepisu art. 5 ust. 2 ustawy o podpisie elektronicznym⁷. Zgodnie z jego treścią, jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej, dane w postaci elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu są równoważne pod względem skutków prawnych dokumentom opatrzonym podpisami własnoręcznymi. W okresie od 1.1.2007 r. do 31.12.2011 r. odpisy, wyciągi, zaświadczenia i informacje wydawane przez Centralną Informację KRS w postaci elektronicznej nie cieszyły się nawet statusem dokumentu, nie wspominając już o statusie dokumentu urzędowego; były tzw. innym środkiem dowodowym.

⁵ Zgodnie z § 17 zd. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 27.12.2011 r. w sprawie ustroju i organizacji Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego oraz trybu i sposobu udzielania informacji z Krajowego Rejestru Sądowego i wydawania kopii dokumentów z katalogu, a także struktury udostępnianych informacji o podmiotach wpisanych do Rejestru oraz cech wydruków umożliwiających ich weryfikację z danymi w Rejestrze, Dz.U. Nr 297, poz. 1760, bezpieczny podpis elektroniczny uprawnionego pracownika sądu rejestrowego stanowi zapewnienie zgodności treści dokumentu z elektronicznego katalogu dokumentów spółek z treścią jego kopii.

⁶ Dz.U. Nr 247, poz. 1813; rozporządzenie obowiązywało do 31.12.2011 r., zostało uznane za uchylone na mocy ustawy z 13.5.2011 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym.

⁷ Ustawa z 18.9.2001 r. o podpisie elektronicznym, Dz.U. Nr 130, poz. 1450 ze zm.

Kodeks cywilny⁸ i Kodeks postępowania cywilnego⁹ nie zawierają definicji legalnej pojęcia „dokument” czy „dokument elektroniczny”, a wyjaśnienie tych pojęć pozostawiono doktrynie i orzecznictwu¹⁰. Można uznać, że dokumentem w szerokim znaczeniu jest każdy przedmiot, w którym zawarta jest jakaś myśl, przejaw ludzkiej działalności¹¹. Dokumenty *sensu largo*, posiadające określoną treść myślową, różnią się od innych tzw. rzeczowych środków dowodowych. Dokumentami w węższym sensie są dokumenty urzędowe i prywatne w rozumieniu k.p.c.¹² Za dokument elektroniczny można uznać informację, a więc zapis elektroniczny, niezależnie od nośnika, na którym ta informacja została zapisana¹³. Informacje wydawane przez Centralną Informację KRS i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym powinny zo-

⁸ Ustawa z 23.4.1964 r. Kodeks cywilny, Dz.U. Nr 16, poz. 93 ze zm. (dalej: k.c.).

⁹ Ustawa z 17.11.1964 r. Kodeks postępowania cywilnego, Dz.U. Nr 43 poz. 296 ze zm. (dalej: k.p.c.); zob. także: D. Szostek, M. Świerczyński, *Moc dowodowa dokumentu elektronicznego w postępowaniu cywilnym – odpowiedź na polemikę*, „Monitor Prawniczy” 2009 nr 6, s. 326.

¹⁰ Pojęcie „dokument” na gruncie prawa cywilnego materialnego i procesowego zostało już szeroko przedstawione w literaturze, zob. np. K. Knoppek, *Dokument w procesie cywilnym*, Poznań 1993; tenże, *Wydruk komputerowy jako dowód w procesie cywilnym*, PiP 1993, z. 2, s. 12; T. Ereciński, *Z problematyki dowodu z dokumentów w sądowym postępowaniu cywilnym* [w:] *Księga pamiątkowa ku czci Z. Resicha*, red. K. Lubiński, Warszawa 1985; B. Kaczmarek, *Dowód z dokumentu elektronicznego w świetle przepisów o dowodach w postępowaniu cywilnym*, „Prawo Mediów Elektronicznych” 2006, nr 5, dodatek do „Monitora Prawniczego” 2006 nr 16, s. 42; K. Kołakowski, *Dowodzenie w procesie cywilnym. Komentarz do przepisów kodeksu postępowania cywilnego uwzględniający nowelizację z 2000 roku*, Warszawa 2000; H. Kolečki, *Pojęcie dokumentu publicznego, autentycznego i oryginalnego w polskim prawie karnym, cywilnym, administracyjnym oraz w kryminalistyce* [w:] *Księga pamiątkowa ku czci Profesora Andrzeja Szwarca*, Wrocław 2001, s. 187; M. Manowska, *Dokument jako środek dowodowy w postępowaniu nakazowym*, „Prawo Spółek” 1999, nr 4, s. 5; K. Stefko, *Postępowanie dowodowe w polskim procesie cywilnym*, „Przegląd Notarialny” 1951, nr 1–3, s. 35.

¹¹ Komisja Kodyfikacyjna Prawa Cywilnego przy Ministrze Sprawiedliwości przygotowała dwa projekty zmian legislacyjnych w tym zakresie. Przepisy o dokumentach mają znaleźć się w nowym Kodeksie cywilnym; zob. *Projekt Księgi pierwszej Kodeksu cywilnego przygotowany przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Cywilnego działającą przy Ministrze Sprawiedliwości (Zielona Księga Kodeksu cywilnego)*, Warszawa, październik 2008 r.; D. Szostek, *Nowe ujęcie dokumentu oraz formy elektronicznej w prawie cywilnym* [w:] *Dokumenty we współczesnym prawie*, red. E. Gruza, Warszawa 2009, s. 73; J. Gołaczyński, S. Kotecka, *Propozycje zmiany Kodeksu cywilnego i Kodeksu postępowania cywilnego w zakresie dokumentów elektronicznych* [w:] *Internet. Prawno-informacyjne problemy sieci, portali i e-usług*, red. G. Szpor, W. Wiewiórowski, (w druku).

¹² Zob. art. 244 i 245 k.p.c.

¹³ Zob. D. Szostek, M. Świerczyński, op.cit., s. 327; J. Widło, *Charakter prawny digitalizacji dokumentów w postępowaniu cywilnym. Uwagi de lege lata i de lege ferenda* [w:] *Informatyizacja postępowania sądowego i administracji publicznej*, red. J. Gołaczyński, Warszawa 2010, s. 161.

stać uznane chociażby za dokument, z wszelkimi wynikającymi z tego konsekwencjami procesowymi. Takie rozwiązanie nie byłoby jednak zadowalające.

Obecnie brzmienie art. 4 ust. 3 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym jest następujące: „Centralna Informacja wydaje odpisy, wyciągi i zaświadczenia oraz udziela informacji z Rejestru, które mają moc dokumentów urzędowych, jeżeli zostały wydane w postaci papierowej lub elektronicznej”¹⁴. Zrealizowane zatem zostały postulaty dotyczące odstąpienia od dyskryminacji danych pochodzących od Centralnej Informacji KRS z powodu technologii, w jakiej zostały ujawnione i zrównania mocy dowodowej informacji (w znaczeniu szerokim) wydanych w postaci papierowej i elektronicznej. Zgodnie z treścią art. 244 k.p.c., dokumenty urzędowe, jeżeli zostały sporządzone przez właściwe organy w przepisanej formie i w granicach przyznanych im kompetencji, korzystają z domniemania prawdziwości (autentyczności) oraz domniemania zgodności z prawdą. Dokumenty – papierowe czy elektroniczne – wydawane przez Centralną Informację KRS w ramach jej ustawowych zadań cieszą się zatem mocą dokumentów wydawanych przez sąd. Wskazać jednakże należy, że ustawodawca nadal nie potrafi realizować zasady neutralności technologicznej regulacji prawnej, dzieląc informacje na zapisane na nośniku papierowym oraz elektronicznym. Skoro Centralnej Informacji KRS przyznano tylko dwie możliwości udostępniania odpisów, wyciągów, zaświadczeń i informacji – drogą tradycyjną oraz elektroniczną – wystarczyłoby je wskazać oraz odnieść moc dowodową do tych informacji, bez różnicowania sposobu ich sporządzenia. Możliwym jest także, że projektodawcy znowelizowanej w maju 2011 r. ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym mieli na celu podkreślenie waloru informacji sporządzonych w postaci elektronicznej.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 22.12.2011 r. w sprawie warunków organizacyjno-technicznych formy wniosków i dokumentów oraz ich składania drogą elektroniczną do sądów rejestrowych i Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego oraz sposobu posługiwania się dokumentami wydanymi w postaci elektronicznej¹⁵ stanowi, że odpisy, wyciągi i zaświadczenia i informacje oraz kopie dokumentów z elektronicznego katalogu dokumentów spółek, uzyskane drogą elektroniczną, wykorzystywane są w postaci elektronicznej, jeżeli możliwe jest posłużenie się dokumentem elektronicznym we właściwym postępowaniu. Jeżeli natomiast nie ma możliwości

¹⁴ Przepis w brzmieniu nadanym ustawą z 13.5.2011 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, Dz.U. Nr 144, poz. 851, która weszła w życie 1.1.2012 r.

¹⁵ Dz.U. Nr 299, poz. 1773.

wykorzystania takich dokumentów w postaci elektronicznej w odpowiednim postępowaniu, mogą być wykorzystane w formie wydruku przez podmioty, które je uzyskały w postaci elektronicznej. W takim przypadku osoba, która chce się posłużyć wydrukowanym dokumentem pochodzącym od Centralnej Informacji KRS, obowiązana jest dołączyć oświadczenie o zgodności wydruku z otrzymanym dokumentem elektronicznym.

Przyjąć zatem należy, że samemu wydrukowi elektronicznego odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego nie przysługuje moc dokumentu urzędowego, będzie on tzw. innym środkiem dowodowym w rozumieniu k.p.c. Sposób przeprowadzenia dowodu z innego środka dowodowego określa sąd prowadzący postępowanie zgodnie z jego charakterem, odpowiednio stosując przepisy o dowodach. Pojawia się także pytanie o moc prawną oświadczenia, które może okazać się niezgodne z rzeczywistym stanem rzeczy. Zdaje się, że oświadczenie takie ma charakter dokumentu prywatnego, a zatem stanowi dowód, że osoba, która podpisała dokument, złożyła oświadczenie w nim zawarte.

Rozwiązanie oparte na konieczności poświadczenia przez uczestnika postępowania zgodności danych znajdujących się w treści dokumentu papierowego (wydruku) z treścią dokumentu elektronicznego pochodzącego od podmiotu publicznego wydaje się krokiem wstecz wobec regulacji dotyczących elektronicznego postępowania upominawczego. W treści rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 23.12.2009 r. w sprawie szczegółowych czynności Krajowej Rady Komorniczej oraz szczegółowych czynności komornika związanych z egzekucją prowadzoną na podstawie elektronicznego tytułu wykonawczego¹⁶ znajduje się definicja wydruku weryfikacyjnego. Jest nim wydruk uzyskany z systemu teleinformatycznego, zawierający treść tytułu egzekucyjnego oraz treść klauzuli wykonalności, umożliwiający sądowi (w szczególności w przypadkach, o których mowa w art. 626⁸ § 2¹, 694⁴ § 1¹, 781 § 1³ i 797 § 5 k.p.c.) oraz komornikowi weryfikację istnienia i treści tytułu wykonawczego¹⁷. Wierzyciel, który zamierza posłużyć się wydrukowanym tytułem

¹⁶ Dz.U. Nr 224 poz. 1805.

¹⁷ Nieco inna definicja wydruku weryfikacyjnego znajduje się w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 28.12.2009 r. w sprawie czynności sądu związanych z nadawaniem klauzuli wykonalności orzeczeniu sądowemu wydanemu w elektronicznym postępowaniu upominawczym, Dz.U. Nr 226, poz. 1833; jest nim wydruk uzyskany z systemu teleinformatycznego zawierający treść tytułu egzekucyjnego oraz treść klauzuli wykonalności, umożliwiający sądowi oraz komornikowi weryfikację istnienia i treści tytułu wykonawczego. Nie jest zatem potrzebne żadne oświadczenie wierzyciela o zgodności informacji sporządzonej na papierze z informacją pozyskaną z systemu teleinformatycznego.

wykonawczym, nie został obciążony obowiązkiem złożenia oświadczenia o prawdziwości i zgodności z prawdą danych pozyskanych z systemu teleinformatycznego obsługującego elektroniczne postępowanie upominawcze. Do zadań komornika sądowego, do którego wpłynął wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, należy zweryfikowanie w tym systemie teleinformatycznym istnienia i treści tytułu wykonawczego pochodzącego z elektronicznego postępowania upominawczego. Ustanowiono także w wymienionym rozporządzeniu procedurę, jakiej dochować winien komornik, jeżeli treść ujawniona na wydruku nie odpowiada treści elektronicznego tytułu wykonawczego, będącego przecież jedynym oryginalnym egzemplarzem takiego dokumentu urzędowego¹⁸.

3. Moc dowodowa danych udostępnianych przez Centralną Informację KRS w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych

Zgodnie z ustawą o Krajowym Rejestrze Sądowym Centralna Informacja bezpłatnie udostępnia, w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych, aktualne informacje o podmiotach wpisanych do Rejestru oraz listę dokumentów zawartych w katalogu, a także listę podmiotów, wobec których w dziale 6 rejestru przedsiębiorców wpisano informację o ogłoszeniu upadłości. Lista zawiera następujące dane: (1) nazwę lub firmę; (2) numer KRS; (3) numer NIP; (4) siedzibę przedsiębiorcy; (5) datę wydania orzeczenia o ogłoszeniu upadłości wraz z określeniem sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego; (6) sygnaturę sprawy i określenie sądu, który ogłosił upadłość; (7) datę oraz sposób zakończenia postępowania upadłościowego.

Wyszukiwarka podmiotów w KRS dostępna jest na stronie internetowej pod adresem <https://ems.ms.gov.pl/krs/wyszukiwaniempodmiotu>¹⁹. Dane zawarte w Krajowym Rejestrze Sądowym zostały udostępnione w systemie teleinformatycznym każdemu bez wykazywania jakiegokolwiek interesu prawnego lub faktycznego. Ich przeglądanie stało się niezależne od godzin pracy Centralnej Informacji i nie wymaga wniesienia jakiegokolwiek opłaty, co wzmac-

¹⁸ Zob. szer. B. Pękalski [w:] *Elektroniczne postępowanie upominawcze. Komentarz*, red. J. Gołaczyński, Warszawa 2010, s. 238.

¹⁹ Zob. także <http://bip.ms.gov.pl/pl/rejestry-i-ewidencje/okrajowy-rejestr-sadowy/elektroniczny-dostep-do-krajowego-rejestru-sadowego/> (wg stanu na dzień 13.3.2012 r.).

nia jawność formalną Krajowego Rejestru Sądowego. Jednakże ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym nie określa mocy prawnej, jaka przysługuje informacjom udostępnionym za pomocą ogólnodostępnych sieci teleinformatycznych. Przyjąć zatem należy, że dane ujawniane przez Centralną Informację w takich sieciach mają jedynie walor informacyjny, są zatem innym środkiem dowodowym.

4. Moc dowodowa samodzielnie pobranych wydruków komputerowych danych udostępnionych przez Centralną Informację KRS

Zgodnie z treścią art. 4 ust. 4aa ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym w brzmieniu nadanym ustawą z 13.5.2011 r. pobrane samodzielnie wydruki komputerowe aktualnych informacji o podmiotach wpisanych do rejestru mają moc zrównaną z mocą dokumentów wydawanych przez Centralną Informację, jeżeli posiadają cechy umożliwiające ich weryfikację z danymi zawartymi w rejestrze. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 27.12.2011 r. w sprawie ustroju i organizacji Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego oraz trybu i sposobu udzielania informacji z Krajowego Rejestru Sądowego i wydawania kopii dokumentów z katalogu, a także struktury udostępnianych informacji o podmiotach wpisanych do Rejestru oraz cech wydruków umożliwiających ich weryfikację z danymi w Rejestrze²⁰ Centralna Informacja wydaje odpisy, wyciągi i zaświadczenia oraz udziela informacji z rejestru po złożeniu wniosku w postaci papierowej, elektronicznej, a także udostępnia drogą elektroniczną, za pośrednictwem ogólnodostępnych sieci teleinformatycznych, aktualne informacje o podmiotach wpisanych do rejestru wraz z możliwością ich wydruku. Paragraf 9 tego aktu prawnego określa wymagania, jakimi powinien cechować się samodzielnie pobrany wydruk, który następnie można zweryfikować. Są nimi: widoczny adres strony internetowej, na której zamieszczone są aktualne informacje o podmiotach wpisanych do Krajowego Rejestru Sądowego, forma graficzna zgodna z załącznikami nr 12 i 13²¹ do wymienionego rozporządzenia (przy czym wskazana w załącznikach treść działów rubryk informacji odpowiadającej opisowi

²⁰ Dz.U. Nr 297, poz. 1760.

²¹ Zdaje się, że i załącznika nr 14, określającego formę graficzną wydruku z rejestru dłużników niewypłacalnych.

jest jedynie przykładowa i zależy od rodzaju wpisywanych danych w przypadku konkretnego podmiotu), a także identyfikator wydruku.

Samodzielnie pobrany wydruk komputerowy aktualnych informacji²² o podmiotach wpisanych do rejestru mają moc dokumentów urzędowych, jeśli spełniają wymogi określone powyżej. W tym przypadku wydruk zawierać będzie identyfikator umożliwiający weryfikację istnienia i treści takich informacji²³.

5. Wnioski *de lege ferenda*

Ustawa z 17.2.2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne²⁴ zaliczyła sądy do kategorii podmiotów publicznych²⁵; podmiotem publicznym jest też organ administracji rządowej, czyli Centralna Informacja. Zgodnie z art. 14 ustawy o informatyzacji podmiot publiczny prowadzący rejestr publiczny przy użyciu systemów teleinformatycznych²⁶ jest obowiązany zachować minimalne wymagania dla systemów

²² Chodzi zatem tylko o informacje odpowiadające odpisowi aktualnemu z rejestru.

²³ Podobny postulat zgłoszono w literaturze w odniesieniu do danych udostępnianych przez Centralną Bazę Danych Ksiąg Wieczystych; zob. M. Leśniak, *Powszechny dostęp do przeglądania księgi wieczystej prowadzonej w systemie informatycznym (Nowej Księgi Wieczystej)*, „Prawo Mediów Elektronicznych” 2010, nr 3, s. 24.

²⁴ Dz.U. Nr 65, poz. 565 ze zm. (dalej: ustawa o informatyzacji).

²⁵ W literaturze toczyła się dyskusja, czy informatyzacji podlega sąd jako organ władzy wymierzający sprawiedliwość, czy sąd jako instytucja, czyli sąd interpretowany jako administracja sądowa; zob. G. Szpor [w:] G. Szpor, Cz. Martysz, K. Wojsyk, *Ustawa o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Komentarz*, Warszawa 2007, s. 16–17; S. Kotecka, *Informatyzacja postępowania cywilnego w prawie polskim [w:] Informatyzacja postępowania sądowego w prawie polskim i wybranych państwach*, red. J. Gołaczyński, Warszawa 2009, s. 197.

²⁶ Zgodnie z art. 3 pkt 3 ustawy o informatyzacji, systemem teleinformatycznym jest zespół współpracujących ze sobą urządzeń informatycznych i oprogramowania zapewniający przetwarzanie, przechowywanie, a także wysyłanie i odbieranie danych przez sieci telekomunikacyjne za pomocą właściwego dla danego rodzaju sieci telekomunikacyjnego urządzenia końcowego w rozumieniu przepisów ustawy z 16.7.2004 r. Prawo telekomunikacyjne, Dz.U. Nr 171, poz. 1800 ze zm. Odnośnie definicji pojęcia „system teleinformatyczny” zob. np. D. Adamski, M. Kutylowski, *Terminologia ustawy o informatyzacji – niespójności ciąg dalszy*, „Prawo Mediów Elektronicznych”, dodatek nr 5 do „Monitora Prawniczego” 2006, nr 2, s. 39; M. Świerczyński [w:] *Ustawa o świadczeniu usług drogą elektroniczną. Komentarz*, red. J. Gołaczyński, Warszawa 2009, komentarz do art. 2, System Informacji Prawnej LEX; S. Kotecka [w:] *Elektroniczne postępowanie upominawcze. Komentarz*, red. J. Gołaczyński, Warszawa 2010, s. 110 i nast.

teleinformatycznych, minimalne wymagania dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej, a także umożliwić dostarczanie informacji do tego rejestru oraz udostępnianie informacji z tego rejestru drogą elektroniczną, w przypadku gdy ten rejestr działa przy użyciu systemów teleinformatycznych²⁷.

Nowelizacja ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym z 13.5.2011 r. oraz rozporządzenia wydane przez Ministra Sprawiedliwości pod koniec 2011 r. częściowo wpisują się w realizację powołanego przepisu ustawy o informatyzacji. Pozytywnie ocenić należy zwłaszcza nadanie elektronicznym odpisom, wyciągom, zaświadczeniom oraz informacjom mocy dokumentów urzędowych. Niezrozumiałe wydaje się natomiast wymaganie składania dodatkowego oświadczenia osoby uczestniczącej w postępowaniu sądowym, w ramach którego nie jest możliwe skorzystanie z (np.) elektronicznego odpisu z rejestru, tylko jego wydruk. Podkreślić bowiem należy kolejną możliwość – posłużenia się, mającą moc dokumentu urzędowego, wydrukowaną informacją udostępnioną w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych spełniającą określone wymagania, bez konieczności sporządzania oświadczenia, które ma przecież jedynie moc dowodową dokumentu prywatnego.

Zastanowić należy się nad zmianą obowiązku korzystania przez podmiot w postępowaniu sądowym z (np.) odpisów z Krajowego Rejestru Sądowego, skoro sądy są organami prowadzącymi ten rejestr i mogą samodzielnie ustalić pewne dane. Rozwiązanie takie, polegające na zakazie korzystania z określonych dokumentów, wprowadzono do Kodeksu postępowania administracyjnego²⁸. Na podstawie art. 220 § 1 k.p.a. organ administracji publicznej nie może żądać zaświadczenia ani oświadczenia na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego, jeżeli: 1) znane są one organowi z urzędu, 2) możliwe są do ustalenia przez organ na podstawie: a) posiadanych przez niego ewidencji, rejestrów lub innych danych, b) rejestrów publicznych posiadanych przez inne podmioty publiczne, do których organ ma dostęp w drodze elektronicznej na zasadach określonych w przepisach ustawy o informatyzacji, c) wymiany in-

²⁷ Obecnie nie określono minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych ani dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej. Rozporządzenia Rady Ministrów z 11.10.2005 r.: w sprawie minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych, Dz.U. Nr 212, poz. 1766, oraz w sprawie minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w formie elektronicznej, Dz.U. Nr 214, poz. 1781, straciły moc obowiązującą 17.12.2010 r. na mocy ustawy z 12.2.2010 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, Dz.U. Nr 40, poz. 230.

²⁸ Ustawa z 14.6.1960 r., t.j.: Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm. (dalej: k.p.a.).

formacji z innym podmiotem publicznym na zasadach określonych w przepisach o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, d) przedstawionych przez zainteresowanego do wglądu dokumentów urzędowych (dowodu osobistego, dowodów rejestracyjnych i innych).

W kontekście cytowanego przepisu k.p.a. wskazać należy na treść art. 15 ustawy o informatyzacji, odnoszącego się jednakże tylko do podmiotów realizujących zadania publiczne. Podmiot prowadzący rejestr publiczny obowiązany jest zapewnić podmiotowi publicznemu albo podmiotowi niebędącemu podmiotem publicznym, realizującemu zadania publiczne na podstawie odrębnych przepisów albo na skutek powierzenia lub zlecenia przez podmiot publiczny ich realizacji, nieodpłatny dostęp do danych zgromadzonych w prowadzonym rejestrze w zakresie niezbędnym do realizacji tych zadań. Dane te powinny być udostępniane za pomocą środków komunikacji elektronicznej i mogą być wykorzystane wyłącznie do realizacji zadań publicznych.

Realizacja wymienionych postulatów *de lege ferenda* przyczyniłaby się do zmniejszenia barier administracyjnych dla podmiotów biorących udział w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw przez podmioty publiczne.

Legal force of data sharing by the central information of the national court register via Electronic Communication Means

Polish law on the National Court Register has been amended from 1.1.2012 in scope of legal force of data sharing in electronic form by the Central Information of the Register. An electronic copy, extract or certificate issued by the Central Information at the distance have legal force of official document (as well as a paper copy, paper extract or paper certificate) within a court proceedings.

The Central Information of the National Court Register gives access by the Internet to the data collected in the Register. They don't have legal force of document (official or private) but other evidential mean within a court proceedings. If a print of such information fulfills requirements settled by the law, it will be accepted by the court as an official document.

Author detailed presents new regulations and submit legal stipulations for the future.